

Masarykova univerzita

Filosofická fakulta

Teorie interaktivních médií

Subkultura

Semestrální práce

US_42 Úvod do uměnovědných studií

Jméno: Lenka Skarupová

UČO: 438712

Zpracování slovníkového hesla

Pojem subkultura byl poprvé použit ve 40. letech minulého století v několika významech. Většinou byl vymezován pro označení určité dílčí kategorie uvnitř širší kultury. Je to společenství lidí s určitými specifickými znaky uvnitř širšího kulturního rámce, do něhož se řadí. Tato skupina vzniká vzájemnou interakcí jednotlivců podobného věku, sociální postavení, nebo stejné geografické lokace. Spojují je stejné hodnoty, symboly, zvyky, vzhled, chování apod. Subkultura zámerně udržuje odlišnost vůči dominantním normám, z nichž některé zcela neguje.

SUBKULTURY

Ve své práci se zaměřuji na tzv. městské kmeny. Tento termín *urban tribes* zavedl v roce 1985 francouzský sociolog Michel Maffesoli, časem je více využíván pojem subkultury. Nazval tyto lidi též „mikroskupinami lidí, kteří sdílí stejné zájmy“. Mnozí z těch jenž zažili dobu normalizace, mohou vyprávět jaké byli podmínky pro vznik těchto skupin.

SNEAKERS

První subkulturou na kterou bych se ráda zaměřila jsou sběratelé tenisek. Tyto tenisky však nejsou obyčejné. Jsou to především boty z limitovaných edicí, tzv. boty s příběhem.

Začalo to v okamžiku, kdy hvězdy světového basketbalu, jako např. Michael Jordan nosili modely tenisek, ze kterých se později vytvářely speciální kolekce o samozřejmě limitovaných kusech. Po celém světě se vytvořily komunity sběratelů. V newyorském obchodě *Flight club* bylo narváno. Nešlo o to, že by snad zákazníci potřebovali nové boty, chtěli čerstvé modely od basketbalových hvězd.

Faktem je, že tato doba byla a je velmi přínosnou pro značky obuvi jako je Nike, Adidas, Puma a další. Např. model značky Nike *Air force One* či *Adidas Superstar*, se staly nejprodávanějšími na světě.

S touto kulturou ale neodmyslitelně souvisí i hudba, konkrétně Rap. Co by to bylo za hudební klip, bez perfektně vyladěného outfitu a naleštěných sneakers?

A tak se ze sportovní obuvi, stala obuv módní. Na internetové stránce Ebay se denně draží tenisky za několik set dolarů. K nejúspěšnějším modelům patřila fúze Reebok vs. *Jay-Z* a *50 Cent*, dále také producent *Pharrel Williams* rozjel se společností Reebok firmu Icecream a jeho kolega Kanye West vytvořil velmi limitovanou edici *Air Yeezy* a jednu luxusní kolekci pro *Louis Vuitton*. U nás se staly asi nejvyhledávanější „vydávání“ retro modelů Air Jordam z osmdesátých a devadesátých let. Jsou relativně cenově dostupné, mají skvělý retro design a dnes je můžete vidět skoro v každém druhém rapovém videu. Dnes se každý může cítit jako sběratel, limitovaných edicí je totiž stále dost. Postupem času, s růstem věku máte dostatek peněz, aby jste si koupili ten váš vysněný pár, co jste v dětství obdivovali.

Mnozí své boty ani nenosí, mají je hezky uložené v krabici. Někteří se s nimi chlubí na webech sneakers zaměřeným, v česku je tomu např. stránka *Sneakers.cz* kam lidé mohou posílat fotky svých zakoupených modelů.

Za zmínku jistě stojí i zásadní knihy z této oblasti a to např. kniha *Neila Hearda - Trainers* a nebo *Where'd You Get Those* zaobírající se hlavně vznikající hiphopovou kulturou v 70. letech v New Yorku.

HIP HOP

Hip hop, nebo spíše Rap. Dle mého názoru kapitolou, jež patří k té předešlé a společně se spolu úzce prolínají. Jelikož se stal hip hop obětí posměšků, vznikly i řady směšných termínů jako je „hopík“ a „hoper“, a tak tato

kultura začala dle mého názoru trošku upadat. Může to ale znamenat i tzv. „oddělení zrna od plev“.

Skutečná hiphopová subkultura sdružující rappery, hudebníky, graffity, writery, b-boys a DJs se v Čechách začala naplno formovat v druhé polovině 90. let. Díky spojení skupiny hudebníků a velmi silné skupiny graffity writerů, se začaly utvářet základy něčeho, co by se dalo nazývat scénou.

Vzniku tohoto životního stylu předcházely první pokusy rapových kapel jako jsou např. *J.A.R.*, *Manželé*, nebo *Piráti*. Druhá generace skupin, do které patří *Peneři Strýčka Homeboye*, známá pod dnešním názvem ve zkratce jako *PSH* a nebo *WWW*.

Vše šlo logicky ruku v ruce s rozmachem klubů a vzrůstající ochotou jejich majitelů si pustit tuto komunitu k sobě. Přes tehdejší naprosto skandální pověst a několik zdemolovaných míst, musely být některé kluby z důvodu hiphopových eventů zavřeny.

Subway, *Roxy*, *Ladronka*, *Alternativa Komotovka*, to byly místa kde se mohla tehdejší scéna vídat. Pravděpodobně nejvýraznějším akcentem těchto prvopočátků Hip Hopu byl akcent na vlastní nezávislost. Vnitřní scéna tak dala prostor vzniknout řadě labelů, jako jsou: *Terrorist Pose*, *Blind Deaf*, *Big Boss*, *Hypno 808*, *Mad Drum* atd. Dnešní situace je tvořena několika labely a interprety živícími svoje rapové rodiny, spolupracujícími s bboye, DJs, writery a tvořícími hudbu s vlivy elektroniky, dubstepu, metalu apod.

SKATE

Jízda na skatu, nám všem jistě známý sport. Pro někoho to není jen sport. Když se v roce 1997 firma Nike rozhodla, že vytvoří kolekci „sport s kulturou“ bylo jisté že z toho vyteží spoustu peněz. Ale to se nelíbilo oldskulerům v čele s Stevem Guisingerem, zakladatelem a majitelem firmy

Consolidated Skate Board, odpověděl kampaní *Don't Do It*. Ta měla přesvědčit mladé skejt'áky, aby si boty Nike nekupovali, protože to není fér.

Subkultura Skate měla těžké prorazit, ježdění na ulici bylo zakázáno, jezdit bylo dovoleno jen na trávníku, a tak skejt'áci měli problémy s policií.

Dnešní komunita skate řeší, co se stane až bude skateboarding olympijským sportem. Skateboarding je ve svém spojení sportu a kultury ideální nástrojem k propagaci čehokoliv, od životního prostředí, přes chipsy až po volební program. Mainstream vykořistuje subkulturu a subkultura se nechá, když jí to přinese větší legitimitu, více skateparků a peněz.

ZDROJE

- 1, Vladimír 518, Karel Veselý. Kmeny: současné městské subkultury. Dotisk 1. vyd. Praha: Big Boss Yinachi 2011. ISBN 978-80-903973-2-3
- 2, Vladimír 518. Kmeny 0. 1.vyd. Praha: Big Boss, Yinachi. ISBN: 978-80-903973-8-5
- 3, Jandourek Jan. Slovník sociologických pojmů. Grada : 2012. IBSN: 978-80-247-3679-2